

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2015

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ

- Pohjautuu lakiin alueiden kehittämisestä sekä HSL-perussopimukseen.
- Strateginen, pitkän tähtäimen suunnitelma.
- Suuntaa seudullista liikennepolitiikkaa.
- Kehittää liikennejärjestelmää kokonaisuutena.
- Osapuolten yhteinen näkemys liikennejärjestelmän kehittämispolusta ja lähikauden toimenpiteistä.
- Osa Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) yhteistyötä sekä MAL-aiesopimusten laadinta- ja seurantaprosessia.

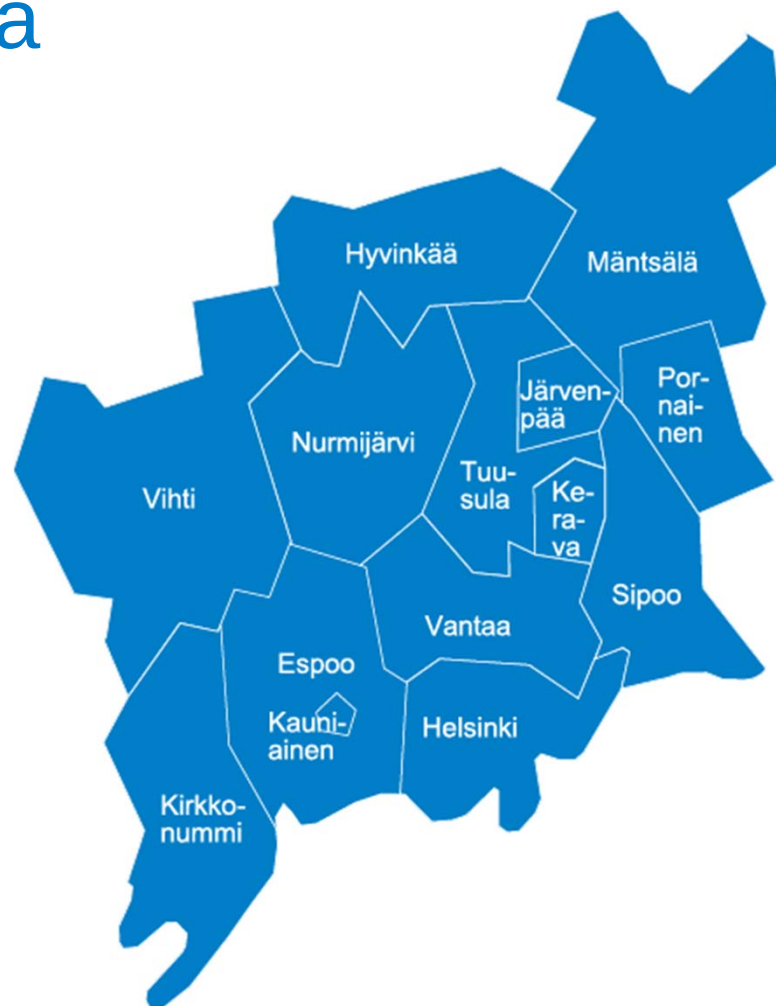
Liikennejärjestelmäpäätös

HSL:n hallitus päätti 3.3.2015:

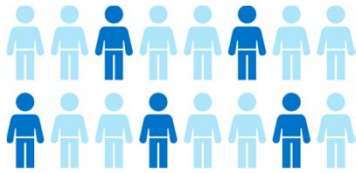
- a) Hyväksyä liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015) ja merkitä tiedoksi sen vaikutusten arvioinnin (ympäristöselostus),
- b) hyväksyä HLJ 2015 -strategian tässä kalvosarjassa esitetyn mukaisesti.
- c) lähettää liikennejärjestelmäpäätöksen KUUMA-seudulle ja esittää liikennejärjestelmäpäätöksen hyväksymistä
- d) kehottaa toimitusjohtajaa valmistelemaan MAL-aiesopimusta liikenteen osalta yhteistyössä valtion ja Helsingin seudun 14 kunnan kanssa.

Toimiva liikennejärjestelmä – kilpailukykyinen seutu

Suunnittelualueena Helsingin seutu

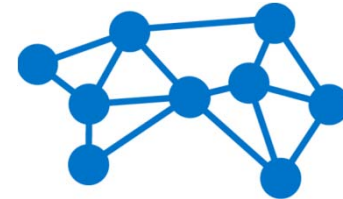
Helsingin seudulla on vuonna 2050

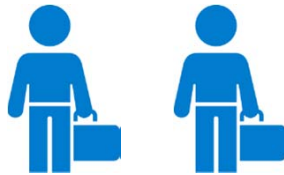
Joka kolmannen
suomalaisen
kotipaikka

2 000 000
asukasta

Verkostomainen
joukkoliikenne

1 050 000
työpaikkaa

5,7 miljoonaa
päivittäistä
matkaa

**Vahva
metropoli**

HLJ 2015 -linjaukset viitoittavat tietä

Vahvistetaan liikennejärjestelmän rahoituspohjaa

Valtion ja kuntien
vahva panos säilyy

Mahdolliset ajoneuvo-
liikenteen hinnoittelun
tuotot seudun liikenne-
järjestelmään

Yhteinen vastuunkanto

Nostetaan kestävien kulkutapojen palvelutasoa

- Raide- ja bussiliikenteen runkoverkko
- Täydentävä liityntäliikenne
- Solmupisteet ja kävely-ympäristöt
- Seudullinen pääpyöräilyverkko
- Liityntäpysäköinnin vastuunjako

Hyödynnetään informaatio- ja ohjauskeinoja tehokkaasti

- Ajoneuvoliikenteen hinnoittelu
- Häiriönhallinta ja informaatio
- Seudullinen pysäköintipolitiikka
- Liikkumisen ohjaus

Huolehditaan logistiikan tarpeista sekä tieliikenteen toimivuudesta

- Logistiikan yhteydet ja valtakunnallisten pääväylien palvelutaso
- Tavaraliikenteen palvelualueet
- Tie- ja katuverkon toimivuus

Saavutetaan tulokset tehokkailla toimintatavoilla

Pitkäjänteinen
KUHA-rahoitus

Yhtenäinen
joukkoliikennealue

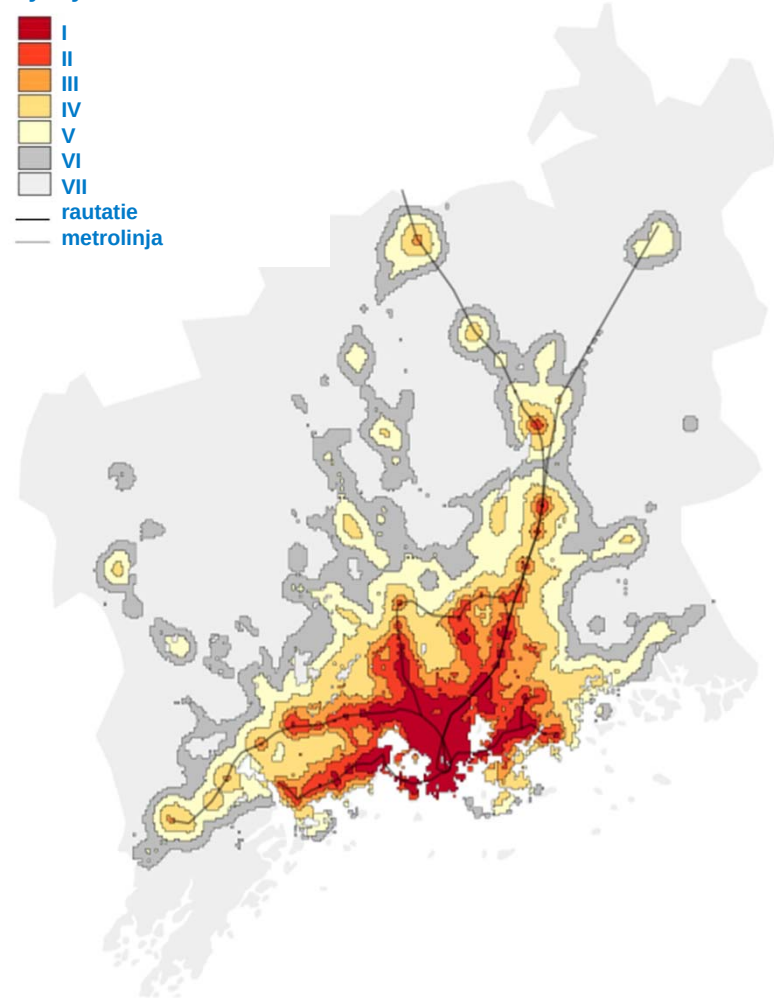
Resurssitehokkaat
toimintamallit

Liikenne ja maankäyttö pelaavat yhteen

- Hyvien kulkuyhteyksien alue laajenee.
- Kilpailukykyisen joukkoliikenteen alueille sijoittuu noin 60 % asuntorakentamisen keskittymistä.
- Saavutettavuus paranee erityisesti keskuksissa, aseman seuduilla sekä nykyisten ja tulevien raidekäytävien varrella.

Seudullinen saavutettavuus vuonna 2025 Joukkoliikenteellä, kävellen ja pyörällä

Vyöhykkeet

Vahva joukkoliikenne

- Varmistetaan joukkoliikenteen hyvä palvelutaso: raide- ja bussiliikenteen runkoverkko, investoinnit ja tarjonta
 - tiheä runkoliikenne ja hyvät yhteydet myös laajemmalla alueella liityntäbusseilla
- Lisää liityntäpysäköintipaikkoja 2025 mennessä: pyörille 80 % ja autoille 60 %
- Rahoittajiksi kaikki tahot, jotka hyötyvät palvelusta
- Parempi matka-aikojen ennustettavuus ja häiriönhallinta.

Ajoneuvoliikenteen hinnoittelu

- Tehokas keino saavuttaa liikennepoliittiset tavoitteet
 - ohjaa liikkumista kestäviin kulkumuotoihin
 - tulot ohjattava seudun liikennejärjestelmän kehittämiseen
 - lisää jonkin verran autoilun kustannuksia, mutta vähentää ruuhkautumista ja nopeuttaa siten autolla liikkumista
 - ilman hinnoittelua ruuhkautuminen vaarantaa bussi-, tavara- ja henkilöautoliikenteen toimivuuden.
- Seuraavaksi selvitetään
 - teknistoiminnalliset ratkaisut
 - vaikutukset suhteessa tavoitteisiin
 - lainsäädännön muutostarpeet, hallinnolliset ratkaisut ja päätöksentekomalli.

Rahoituksen painopisteet

Teemat	Nykytilanne	HLJ 2015 -strategia	Vertailuvaihtoehto 0++ (nykytyyppinen rahoitus)
Kokonaisrahoitus	1320 M€/v	1530 M€/v	1370 M€/v
Joukkoliikenteen hoito	500 M€/v	Joukkoliikenteen palvelutasoa nostetaan (joukkoliikenteen hoito +60 %, väestö +40 %) Yhtenäinen joukkoliikennealue (14 kuntaa) Lipputulot 50 % / subventio 50 %	Kustannukset kasvavat vuoteen 2050 samassa suhteessa kuin seudun väestö (+40 %) Nykyinen joukkoliikennealue (7 kuntaa) Lipputulot 50 % / subventio 50 %
Liikenneväylien hoito ja ylläpito	390 M€/v	Kustannukset kasvavat verkkojen kasvun suhteessa (+25 %) vuoteen 2050.	Kustannukset kasvavat vain vähän (alle 10 %); hoidon ja ylläpidon tasosta tingitään.
Investoinnit pääväyliin (radat, tiet, pääkadut)	300 M€/v	Kasvavat 25% vuoteen 2025 ja pysyvät tällä tasolla myös pitkällä aikavälillä. Valtio/kunta-rahoitussuhde säilyy nykyisenä. Investoinnit 375 M€/v.	Vähenevät lähes 10 % vuoteen 2025 ja pysyvät tällä tasolla myös pitkällä aikavälillä. Valtio/kunta rahoitussuhde säilyy nykyisenä. Investoinnit 280 M€/v.
Investoinnit alueellisiin katuihin	130 M€/v	Säilyvät nykytasolla; varmistetaan asuntotuotannon edellytykset.	Säilyvät nykytasolla; varmistetaan asuntotuotannon edellytykset.
Ajoneuvoliikenteen hinnoittelun tuotot		165 M€/v	-

Nostetaan kestävien kulkutapojen palvelutasoa

Teemat	Toimenpiteet
Raide- ja bussiliikenteen runkoverkko ja niitä täydentävä liityntäliikenne	• Parannetaan matka-aikojen ennustettavuutta ja lisätään vuorotarjontaa. • Runkoverkkoa vahvistetaan poikittaisilla ja säteittäisillä yhteyksillä ja siihen muodostetaan toimivat liityntäyhteydet. • Kehitetään raideliikennettä liikennejärjestelmän runkona, jota bussiliikenteen runkolinjat täydentävät. • Raideliikenteen verkkoa laajennetaan vaiheittain ydinalueelta lähtien.
Solmupisteet ja kävely-ympäristöt	• Parannetaan keskuksissa kävely-ympäristöjen houkuttelevuutta ja turvallisuutta. • Solmupisteitä parannetaan runkoyhteyksien yhtymäkohdissa. • Sujuvoitetaan vaihtoja kehittämällä liityntäyhteyksiä ja solmupisteiden palvelutasoa. • Tehostetaan asuntorakentamista joukkoliikenteen solmukohtien ympäristössä.
Seudullinen pääpyöräilyverkko	• Toteutetaan turvallinen ja laadukas seudullinen pääpyöräilyverkko. • Kehitetään pyöräilyn pysäköinti-, informaatio- ja kunnossapitopalveluja. • Määritetään seudullinen pyöräilyn seurantamenetelmä.
Liityntäpysäköinnin vastuunjako	• Kehitetään ajoneuvoliikenteen ja polkupyörien liityntäpysäköintiä osana joukkoliikennejärjestelmää. • Uudistetaan liityntäpysäköinnin kustannusten vastuunjako ja toteutetaan seudullisia liityntäpysäköintialueita sen mukaisesti. • Varaudutaan liityntäpysäköinnin hinnoitteluun ydinalueelta alkaen. • Pilotoidaan Pasila-Riihimäki-hankkeessa liityntäpysäköinnin toteuttamisen ja ylläpidon vastuunjako.

Hyödynnetään informaatio- ja ohjauskeinoja tehokkaasti

Teemat	Toimenpiteet
Ajoneuvoliikenteen hinnoittelu	• Selvitetään toteuttamiskelpoiset ajoneuvoliikenteen hinnoittelun teknistoiminnalliset vaihtoehdot ja kuinka ne toteuttavat liikennejärjestelmän tavoitteita. • Selvitetään ajoneuvoliikenteen hinnoittelun edellyttämät lainsäädännön muutostarpeet sekä hallintoon ja päätöksentekoon liittyvät kysymykset. • Mahdollisesta ajoneuvoliikenteen hinnoittelun käyttöönotosta ja toteutusmallista päätetään erikseen osana koko liikennejärjestelmän rahoituspohjaa.
Häiriöhallinta ja informaatio	• Toteutetaan päätieverkon seuranta- ja ohjausjärjestelmän kehittämisen toimenpidepaketti sekä Helsingin ratapihan toimivuuden parantaminen. • Kaikki kulkutavat kattavaa informaatiota ja häiriöhallintaa kehitetään yhteistyössä viranomaisten ja palvelutuottajien kesken. • Luodaan Helsingin seudun verkolliselle liikenteen ohjaukselle toimintaperiaatteet häiriötilanteissa. • Häiriöhallinnan ja ajantasaisen tiedottamisen operatiivinen toiminta keskitetään toiminnallisesti kaikkien kulkutapojen osalta liikenteenhallintakeskukseen.
Seudullinen pysäköintipolitiikka	• Vahvistetaan hyötyjä maksaa -periaatetta seudun pysäköintipolitiikan kehittämisessä. • Määritellään seudulliset periaatteet toimitilojen pysäköinnille. • Uudistetaan pysäköintinormeja ja edistetään pysäköinnin keskitettyjä ratkaisuja.
Liikkumisen ohjaus	• Laaditaan ja toteutetaan liikkumissuunnitelmia paljon matkoja synnyttävissä kohteissa. • Hyödynnetään liikkumisen ohjauksen keinoja systemaattisesti. • Tehostetaan viestintää ja vuorovaikutusta liikennejärjestelmän kehittämisessä ja käytössä.

Huolehditaan logistiikan tarpeista sekä tieliikenteen toimivuudesta

Teemat	Toimenpiteet
Logistiikan yhteydet ja valtakunnallisten pääväylien palvelutaso	• Varmistetaan logistiikan keskeisten yhteyksien toimivuus parantamalla valtakunnallisesti merkittäviä yhteyksiä ja logistiikan laatureittejä. • Huolehditaan siitä, että liikennejärjestelmä muodostaa satamien ja Helsinki-Vantaan lentoaseman kanssa toimivan elinkeinoelämän kilpailukykyä tukevan verkoston. • Logistiikan tarvitsemia Keski-Uudenmaan poikittaisyhteyksiä kehitetään.
Tavaraliikenteen palvelualueet	• Laaditaan tavaraliikenteen pysäköinti- ja levähdysalueiden vastuunjako- ja toteuttamismalli. • Toteutetaan puuttuvat pysäköinti- ja levähdysalueet, joilla mahdollistetaan ajo- ja lepoaikasäädösten noudattaminen ja kuljetusten oikea-aikaisuus.
Tie- ja katuverkon toimivuus	• Huolehditaan tie- ja katuverkon palvelutasosta pienillä ja keskisuurilla infrahankkeilla sekä informaatiolla. • Selvitetään seudullisena yhteistyönä tie- ja katuverkon kokonaisvaltaista toimivuutta ja palvelutasoa.

Saavutetaan tulokset tehokkailla toimintatavoilla

Teemat	Toimenpiteet
Pitkäjänteinen KUHA-rahoitus	• Taataan ja ohjelmoidaan pitkäjänteisesti rahoitus pienille ja kustannustehokkaille hankkeille (KUHA), joilla edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä, logistiikan yhteyksiä ja palveluja sekä maankäytön tiivistämistä ja meluntorjuntaa. • KUHA-hankkeiden ohjelmointia jatketaan ja rahoitus hankkeisiin varmistetaan valtion ja kuntien budjetteihin vuodesta 2016 eteenpäin. • Koordinoidaan KUHA-ohjelmointia yhdessä ARA:n infra-avustusten kanssa siten, että edistetään yhdyskuntarakenteen tiivistymistä.
Yhtenäinen joukkoliikennealue	• Joukkoliikenne suunnitellaan ja järjestetään yhtenä kokonaisuutena koko seudulla. • Helsingin seudulle luodaan yhtenäinen lippujärjestelmä. • Varmistetaan riittävä varikkokapasiteetti joukkoliikenteen liikennöinnin kannalta hyvillä paikoilla. • Perustetaan seudulle joukkoliikenteen johtoryhmä yhteistyöfoorumiksi.
Resurssitehokkaat toimintamallit	• Lisätään monipuolista yhteistyötä ja pilotteja liikkumisen kehittämiseksi. • Tarkastellaan liikenne palveluna -konseptia matkaketjujen sekä kestävien kulkutapojen käytön tukemisessa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. • Edistetään ympäristökuormitusta vähentävien toimintamallien, kaluston ja ajoneuvojen käyttöä.

Infrastruktuurin kehittämishankkeet

Esitys vuosina 2015–2025 aloitettavista hankkeista

- 1a. Pienet kustannustehokkaat toimet KUHA *
- 1b. Helsingin kantakaupungin raitioverkko
2. Keravantien Mt 148 parantaminen
3. Pasilan läntinen lisäraide
4. Pasila–Riihimäki-rataosuus, 1.vaihe *
5. Metro Matinkylä–Kivenlahti + tie- ja katujärjestelyt *
6. Pisararata *
7. Klaukkalan ohikulkutie Mt 132 *
8. Hyrylän itäinen ohikulkutie, 1.vaihe *
9. Helsingin ratapihan toiminnallinen parantaminen HELRA
10. Päätieverkon seuranta- ja ohjausjärjestelmän kehittäminen
11. Keskisuuret tiepaketit (joukkoliikenteen kilpailukyky tieverkolla, ajoneuvoliikenteen ruuhkautumisen hallinta)
12. Keski-Uudenmaan logistiikan yhteystarve, 1.vaihe
13. Espoon kaupunkirata (Leppävaara–Espoon keskus)
14. Raide-Jokeri
15. Ruskeasannan asema
16. Kehä I, 2. vaihe

* Valtion ja Helsingin seudun kuntien välisessä sopimuksessa suurten infrahankkeiden ja asumisen edistämiseksi nimetyt hankkeet

Mikäli jokin hanke ei etene, se ei saa olla esteenä järjestyksessä seuraavien hankkeiden toteutukselle.

Infrastruktuurin kehittämishankkeet kartalla

Esitys vuosina 2015–2025 aloitettavista hankkeista

HLJ 2015 infrastruktuurin kehittämishankkeet 2016-2025

- Junarata
- Kaupunkirata
- Metro
- Raitiotie
- Tiehanke

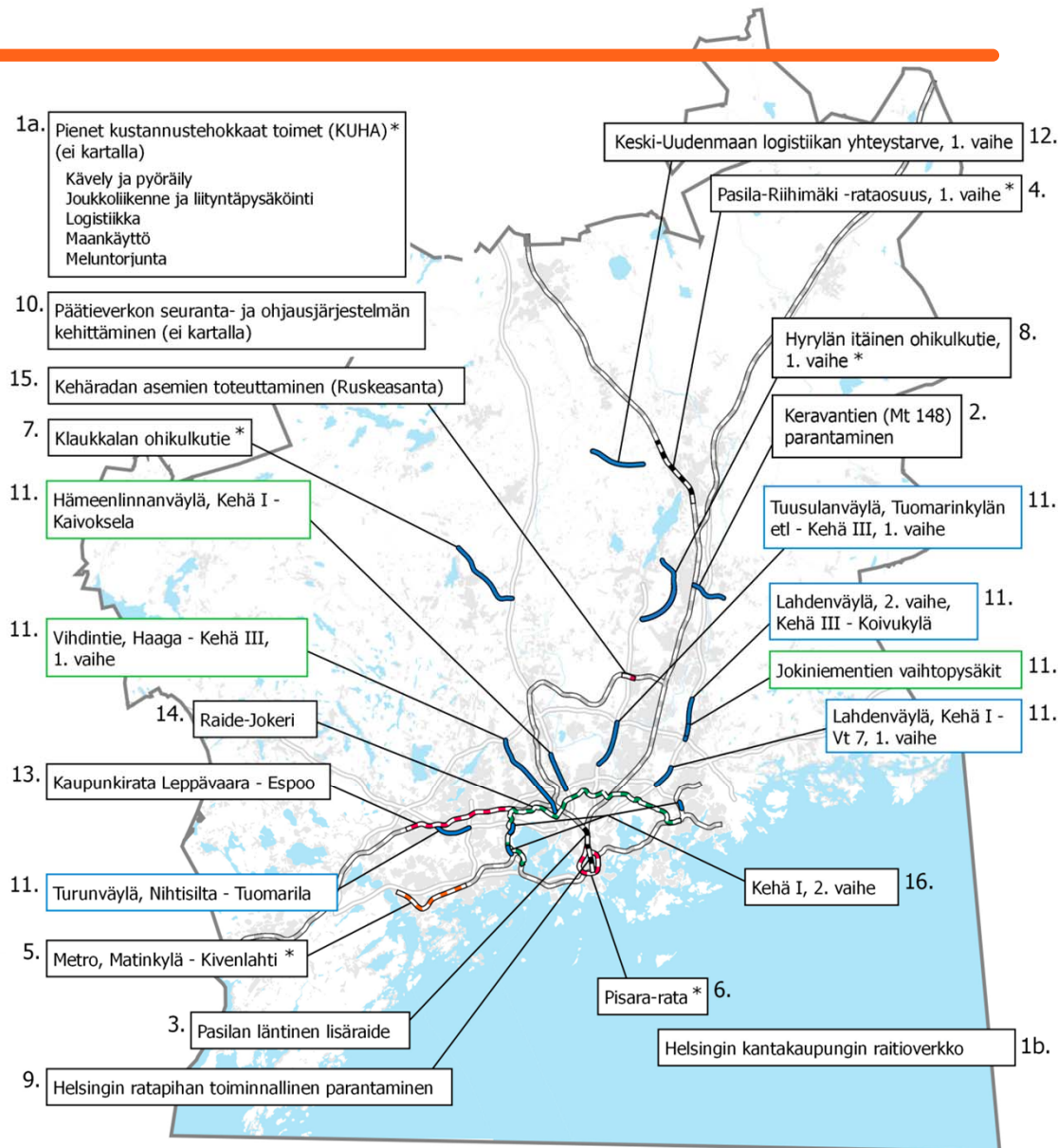
Keskisuurten tiehankkeiden paketit (kartalla)

Joukkoliikenteen kilpailukyky tieverkolla

Ajoneuvoliikenteen ruuhkautumisen hallinta

* Valtion ja Helsingin seudun kuntien välisessä sopimuksessa suurten infrahankkeiden ja asumisen edistämiseksi nimetyt hankkeet.

Mikäli jokin hanke ei etene, se ei saa olla esteenä järjestyksessä seuraavien hankkeiden toteutukselle.

HLJ 2015 tekee seudulle hyvää

**Joukkoliikennettä
käytetään enemmän:**
sen osuus moottori-
ajoneuvoilla tehdyistä
matkoista nousee
6 prosenttiyksikköä.

**Seudun
saavutettavuus
paranee
merkittävästi.**

**Joukkoliikenne
voidaan järjestää
matkaa kohti aiempaa
edullisemmin.**

**Tieliikenteessä
pääväylien kapasiteetti
on lähes täydessä
käytössä mutta sitä
ei juurikaan ylitetä.**

**Yhä useampi valitsee joukkoliikenteen
kävelyn ja pyöräilyn.**

Merkittäviä ympäristövaikutuksia

**Pääkaupunkiseudun
ilmastotavoite 2030
saavutetaan.**

EU:n ilmastotavoitteita ei saavuteta ilman merkittäviä muutoksia.

**Uutta maan-
käyttöä sijoittuu
melualueille.**

**Paikallisesti
ilmanlaatu
saattaa
heiketä.**

**Hiljaiset
alueet
eivät ole
uhattuna.**

**Ajoneuvoliikenteen kasvu lisää
onnettomuuksia, mutta onnetto-
muudet suhteessa asukasmäärään
vähenevät.**

**Autottomuudelle
luodaan edellytyksiä,
mutta autoriippuvuus on
haasteena jatkossakin.**

Yhteenveto

Seudun väestö kasvaa merkittävästi tulevaisuudessa

Liikenteen toimivuus varmistetaan:

- tiivistämällä maankäyttöä ja sovittamalla se yhteen liikennejärjestelmän kanssa
- selvittämällä ajoneuvoliikenteen hinnoittelua ohjaus- ja rahoituskeinona
- nostamalla koko seudun joukkoliikenteen palvelutasoa.